

Amerikanska valið

Oddagrein

UM fáar dagar skulu ameríkanar til at velja forseta. Hóast mong halda, at valið hevur ongan týdning fyr í okkum, so er kortini rætt at geva tí gætur. Tí USA er heimsins stórveldi nr. 1 og tað er ikki minst her, at kósir í heimspolitikkinum verður lögð. Síðani Sovjet fór í uppløysn er valdið og ávirkanin frá USA vaksin. Hóast mong ikki gevasær fær um tað, so er tað í veruleikanum amerikanski forsetin og politiska skipanin í USA, sum gera av, hvat skal henda ymsa staðni á jørðini. Tað er heldur ikki av ongum, at USA hevur fingið heitið „heimsins politi“.

NÚ er tað so, at einki er bara svart og hvítt. Og soleiðis er tað eisini við heimsins mætasta stór veldi USA. Vit kunnu siga nógv gott um tær gerðir, sum amerikanskir politikarar hava staðið fyr, men so sanniliga eisini nógv ringt. Tá tað kemur til stykkis, so er tó alt politikkur og tað vil siga, at avgerðir verða tiknar av beráddum huga fyr at tæna egnum áhugamálum.

NÚ forsetaval er í USA kann ein so av røttum spyrja, hvønn týdning fyr í umheimin og ikki minst fyr í vanligu amerikaranum, um tað verður demokraturin Clinton ella republikanarinn Dole sum verður valdur? Fyr at gera tær eina meting av hesum er tú no yddur at hava atgongd til útlendskar fjølmiðlar og her kemur BBC World væl við. At eitt stórt tal av fœroyingum hava atgongd til hesa rásina ger, at mong her á landi fáa eina rættiliga neutralla og eisini fjølbrøytta mynd av dagsins USA og í ávisan mun av framtíðar USA.

HÓAST viti mongum taka undir við demokr atunum, so visir tað seg nú, at júst demokratisk flokkurin er snaradur sô nógv til høgru, at tað í veruleikanum eingin munur er millum politikkinn hjá Clinton og hann hjá Dole ella fyr í tað Gingrich og øðrum ultra-konservativum. Hetta er ein sannroynd, sum man kennast svár fyr í mangar demokratisk sinnaðar amerikánarar, sum mugu velja millum pest og koler a.

HETTA er tann politiski veruleikin sum ein má liva við verður sagt. Um ikki Clinton hevði gjørt av at slúsa inn í slitt egna valprogramm mong av sjónarmiðunum hjá republikanar unum sum eitt nú at skerja sosialu skipanina, so høvdu republikanararnir vunnið valið. Eygleiðarar siga, at Clinton hevur ikki havt annað at velja í enn at leggja seg heilt tætt uppá politikkinum hjá republikanarunum fyr harvið at forða fyr at missa part av sínum veljarum. Clinton er noyddur at vera pragmatikari skal hann sum fyrsti demokratisk forsetin í 60 ár verða afturvaldur.

EINGIN ivi er um, at tey eru mong sum kenna seg politiskt rósleys í „Gods own country“, nú demokratisk Clinton, sum annars skuldi vera verjin hjá teimum veiku og sjúku - nú er far in í part við teimum ríku og meðalklassanum, sum ikki síggja ta neyðuga í at hava eina vælvirkandi sosiala skipan við einum trygdarneti fyr tey ringast stødda. Hóast Clinton segði seg vilja tryggja teimum fátæku, sjúku, gomlu og arbeiðsleysu rimulig livikur, so gjørdi hann tað øvugta, tá hann lat seg strýta av republikanar um at taka trygdarnetið undan hesum somu. Lógin, sum Clinton her fyr setti í verk, sigur, at tú bert kanst fáa almannahjálpi í fimm ár í lívi tínum. Tú verður tað tvungin til at finna eitt arbeiði. Hetta er líkasum kjarnin í lógin. Men veruleikin er bara ein annar. Tað er rætt og slætt ikki møguligt hjá øllum at finna sær arbeiði, og tey, sum longu sosialt eru illa fyr, onga útbúgving hava, familjur við nógvum børnum osfr., tey verða rætt og slætt slept undir fjall. Avleiðingin av hesum verður meiri kriminalitetur og avleiðingin av tí verður so aftur, at deyðarevringin skal setast í verk í øllum statum osfr.

EIN stórus vansi við amerikanska demokratiinum er, at tú bert hevur tveir flokkar. Miðflokkarnir og vinstravongurin sleppa ikki fram, tí tú skal vera miljóningur fyr at vera politikari. Vóru tað aðrir flokkar, syn kundi lagt trýst á hinar, so varð stóðan kanska ein onnur. Clinton afturvaldar og hvat so!

Sosialurin

Lesarabrøv

Suðuroy og samráðingarnar við bretar

Nú samráðingarnar við bretar um undirgrundarmarkid tykja at nærkas avgerandi stignum, bendir nógv á, at fœroyingar standa í sterkari støðu.

Í 1977 undirskrivaðu fœroyingar og bretar sáttmála um, at fiskimarkid millum bæði londini skuldi ganga eftir miðlinum. Av tí at tað vóru bretar sjálvir, ið tá á sinni bjóðaðu okkum miðlinumark, er okkara støða rættiliga sterk. Men ein eigur aldri at undirmeta møguleikarnar hjá slíkum stórveldi at føra sína søk á øllum stigum. Vit eiga tískil at royna at taka frá teimum so

nógvav av teirra próvgrundum, sum vit eru fœr fyr.

Bretar grundgeva m.a. út frá teimum sjónarmiðum, at meginlond hava størri rætt til havbotnin enn smá oyggjalond, og at Suðuroy liggur so langt burtur frá hinum oyggjunum í Fœroyum, at hon ikki í fullan mun eigur at telja við, tá ið „miðlin“ skal setast á havbotninum. Og bretlendingar eru væl vitandi um, at altjóða dómstólurin í Haag í fleiri førum hevur dømt samsvarandi hesum prinsippum. Alt hetta fáa vit onki gjørt við. Men tá ið bretar harafturat siga, at

Suðuroy er so mikið lítið „integrerað“ í restina av Fœroyum, at hon heldur ikki á tann hátt reiðilig eigur at telja við, tá ið „miðlin“ skal setast á havbotninum; tá kunnu vit gera nakað.

Um fœroyska figgarlógin er mætistokkurin fyr integratión, so hava bretar tíverri fullkomiliga rætt, tí Suðuroy er sera lítið integrerað. Í hesum føri er tó sera lætt at gera nakað. Um vit so tvífalda játanina til oynna, merkja vit her norðuri at kalla onki til tað, so lítill er henda játan í veruleikanum. Men okkara vinningur kann verða stór-

ur, tí vit tá taka burtur eitt týðningarmikið argument hjá bretum.

Vónandi hugsa okkara kosnu lótingskvinnur og menn um hetta og gera nakað við tað. Latið ikki smá-pengar spæla okkum tjóðarognina/oljumilliardirnar av hondum. Tað hevði verið óbótagerð við lít. Landasvik kanska?

Hækkid tí játanirnar ella leggid kanska eina oljuútgerðarhavn har suðuri!!!

Høvuðsstaðarmaður

Góðar myndir

Millum Tind og Postulakirkjuna

Fœroya Fuglafrøðifelag, sum í ár hevur 12 ár á baki, hevur, síðan tað varð stovnað, roynt at menna áhugan millum manna fyr fugli og náttúru okkara.

Hetta hevur m.a. verið gjørt við at skipa fyri nøkrum túrum á hvørjum ári, og hava fleiri góðar myndir sæð dagsins ljós á hesum túrum. Til tess, at onnur enn limir felagsins

kunnu síggja tær, verður framsýning í Smiðjuni í Litlúvík leygardagin 2. nov. kl. 10-17 og sunnudagin 3. nov. kl. 15-18.

Í sambandi við framsýningina undirheltur tónleikabólkurin LARUS leygardagin frá kl. 11.00 til kl. 11.30. Seinni um kvöldið hittast limirnir í Hornahúsinum við einum bita til sjálvtøkuborðið.

Kommunalpolitikkur

Stevna um kommunalpolitikk verður á Hotel Hafnia leygardagin

við hesi dagsskrá:

kl. 10: kommunuskipanin

kl. 13: kommunuskuldin

Tilmelding á tlf. 19397 í seinasta lagi fríggjadagin.

Javnaðarflokkurin

**Landssjúkrahúsið
100 Tórshavn**

Avloysari fyri fysioterapeut

Søkt verður eftir einum avloysara fyri fysioterapeut 3/4 tíð frá 1. november 1996 til 30. apríl 1997.

Løn- og setanartreytir eru sambært sáttmála millum Fœroya Landsstýri/Sjúkrahúsværk Fœroya og Fœroyskar Fysioterapeutar.

Umsókn verður at senda umsjónarmanninum, Landssjúkrahúsið, 100 Tórshavn.